СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 13. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го СІЧНЯ 1951. No. 13. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 17, 1951 VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БЮДЖЕТ ПОНАД 71 БІЛ., ПОДАТКИ ПОНАД 16 БІЛ.

Вашингтон, 15 січня. — Президент Труман звернувся до Конгресу за ухвалення найменше $16,500,000,000 нових податків для заплати видатків „подорозі" у висоті $71,594,000,000 на забезпеку країни в скарбовім році, який починається 1 липня 1951 і кінчиться 30 червня 1952. Коли Конгрес це ухвалить, тоді видатки на оборону від вибуху Корейської війни до кінця наступного фіскального року винесуть $94,429,000,000. З цієї велитенської суми 77 відсотків призначених на проєкти, злучені з краєвою обороною, а решта призначені на інші потреби.

Бюджетову програму пред'явив президент у посланні, яке обіймає 25,000 слів. У ньому звертає Труман увагу, що найбільший бюджет в історії країни мусить іти впарі з відповідальністю Америки, яку вона перебрала для стримання комуністичних напастей і загрози свободи в Азії і в інших частинах світу. Бюджет обіймає не тільки видатки на мобілізацію самої Америки але й на допомогу для аліянтів та інших волелюбних народів.

Крім самого бюджету обговорені в посланні ще й інші потреби, а саме створення резерв людської сили, щоб можна перевести негайну мобілізацію всіх наших ресурсів, якщо зайде потреба.

НЕ ВІЛЬНО БУДУВАТИ НОВИХ БИЗНЕСОВИХ БУДІВЕЛЬ

Вашингтон. — Краєва Продукційна Рада видала заборону буквально на будову всіх торговельних будов. Спеціяльні дозволи будуть видавані тільки на випадок „необхідности". Заборона була видана минулого тижня в суботу. Продукційна Рада пояснює цю заборону потребою зберігання критичних матеріялів, потрібних для оборонної мобілізації. У майбутності буде заведена система дозволів, як це було за останньої війни.

УНІВЕРСИТЕТИ ПОРОЖНІЮТЬ

Шікаґо. — Воєнна гарячка вдарила теж і по університетах, як це виказують звіти з університетських майданів з цілої країни. Гарячка виявляється в тому, що студенти вагаються, чи їм учитися, чи іти до війська. Управи університетів звертають увагу студентів, що вони не мають причини відтягатися від науки, бо наука завжди буде потрібна. На це дістають відповідь: „Пощо вчитися, як у війні загрожене людське життя, як це виказують великі втрати в Кореї". Від Різдвяних вакацій справді помітний напрям між студентами не записуватися до університетів на дальші семестри і радше голоситися добровільно до поборових бюр для відбуття військового обов'язку. Університетські власті твердять, що цей напрям не зміниться так довго, доки не будуть ясно поставлені засади військового побору для студентів. Ідеться головно про відкладення військової служби до кінця студій, щоб студенти могли мати заокруглену освіту і аж тоді щоб ішли до війська.

ЕЛЕКТРИЧНА ЮНІЯ ЗАФУНДУВАЛА 11 СТИПЕНДІЙ

Ню Йорк. — У Колумбійському університеті оснував відділ ч. 3 Міжнародного Братства Електричних Робітників, приналежного до Американської Федерації Праці, одинадцять стипендій для студентів, які хочуть присвятит свої студії відношенню між працедавцями й робітниками. Кожна стипендія дає $4,260 річно на науку й утримання. Є це найбільша досі стипендійна фундація. Вона має поруку одинадцяти електричних підприємців з околиці Ню Йорку, отже буде зреалізована на всякий випадок.

Встановлення суверенної Української Держави на першому місці в рекомендаціях Стассена

Вашингтон, 16. січня. — „Встановлення окремих, національно суверенних і справді демократичних України, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Чехословаччини, Румунії, Болгарії і Мадярщини" та цілий ряд інших змін, рівнозначних з розбиттям сьогоднішньої совєтської тюрми народів та визволенням всіх нею поневолених, включно з росіянами, запропонував американській закордонній політиці кандидат на республіканського кандидата на президента Злучених Держав і тепер президент Пенсилвенського університету, Геролд Е. Стассен. Прилучуючись до започаткованої колишнім президентом Гувером і опісля піддержаної сенатором Тефтом краєвої дискусії на тему необхідности змін в американській закордонній політиці, Стассен промовляв вчора через радіосітку Америкен Бродкестінг Компані, висловлюючи свої спостереження, які він поробив під час своєї недавньої поїздки довкола світу. Він рішучо виступив проти пропозицій Гувера і Тефта, щоби Америка сконцентрувала свою оборону на західну півкулю, вважаючи, що це означало б залишення на призволяще Росії мільйонів народів та величезні ресурси. Такі пропозиції він вважає „одчаєм, негідним нашої великої Америки". Свої міркування Стассен базував на інформаціях про сильні рухи спротиву за залізною заслоною. Він твердив: — „Першусього, я одержав інформації з усіх усюдів з-поза величезної комуністичної імперії про невдоволення та неспокої внутрі Совєтського Союзу та в країнах за залізною заслоною. Це включає і саму червону армію". — Стверджуючи при цьому, що „ввесь світ скоро пробудиться проти комуністичного зла" та величезну загрозу для світу з боку большевизму, Стассен, закликаючи до ще більшого збросння Америки та до найповнішої піддержки ген. Айзенгавера, запропонував теж провірку американської закордонної політики, але в цілком іншому, іменно, радикальному напрямі. — Здаючи собі справу з евентуальних дипломатичних комплікацій, Стассен пропонує переорати „Голос Америки" з-під контролі державного департаменту та рекомендує для нього такі головні цілі: „Встановлення окремих, національно суверенних і справді демократичних України, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Чехословаччини, Румунії, Болгарії та Мадярщини". Характерно, що в цьому змаганні Стассен ставить Україну на першому місці. В дальшому Стассен рекомендує: „Звільнення всіх мільйонів арештантів, що перебувають тепер в концентраційних таборах на каторжній праці в Совєтському Союзі... Привернення селянам землі для їх власного господарювання... — Признання права справжнім робітничим спілкам організуватись та умовлятись колективно в цілому світі. Признання всім народам права молитися Богові, як їм подобається. Встановлення вільної, демократичної і об'єднаної Німеччини, під репрезентативним урядом та з людськими правами для східної і західної частини народу. Поворот манджурських дібр новому, демократичному Китаєві". Виступ Стассена викликав зрозуміле заінтересування в американських політичних колах.

ЄПИСКОП ГОЙДИЧ ЗАСУДЖЕНИЙ НА ДОСМЕРТНЕ УВ'ЯЗНЕННЯ

Прага, 16. січня. — Комуністичний суд в Братиславі на Словаччині засудив на досмертне ув'язнення останнього ще греко-католицького єпископа за залізною заслоною, преосв. Павла Гойдича. Його обвинувачували в приналежності до Організації Українських Націоналістів та в допомозі передавати вістки з України на Захід. Разом з єпископом Гойдичем засуджено теж двох католицьких словацьких єпископів, одного на досмертне ув'язнення а другого на 24 роки. — Всім відібрано громадські права та сконфісковано їх майно.

ТРЕТИНА СЕНАТОРІВ ЗА АТЛАНТІЙСЬКИЙ СОЮЗ

Вашингтон. — Група двадцятьсьоми сенаторів згодилася внести резолюцію за скликання конвенції країн, які підписали Північно Атлантійський Пакт, щоб розглянути можливість створення з них федерального союзу. Цю резолюцію зголосили сенатори вже рік тому. У палаті репрезентантів тільки сім конгресменів згодилися давніше на таку резолюцію. Вони твердять, що тепер уже пятдесять інших конгресменів будуть голосувати за резолюцію, якщо вона появиться в дискусії. Провідником групи на пресовій конференції в цій справі був сен. Естес Кіфовер, демократ з Тенессі. Він каже, що така організація надається краще на оборону Америки під теперішню пору ніж це було ще рік тому. Він згадує, що ген. Айзенгавер організує могутню Атлантійську армію, за якою повинен постояти відповідний союз держав.

11 БІЛІОНІВ НА ПОБОРЮВАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ НЕБЕЗПЕКИ ЗАКОРДОНОМ

Вашингтон, 15 січня. — У бюджетовім посланні президента Трумана міститься одна спільна рубрика видатків на військові й економічні потреби народів, які ведуть оборону проти спільної небезпеки комуністичної агресії. Президент остеріг, що увесь вільний світ загрожений імперіялістичними плянами Кремля і на цій підставі зголосив домагання до Конґресу, щоб призначити $10,644,000,000 на безпосередні військові видатки, а крім того ще $7,112,000,000 на економічну допомогу в бюджеті на 1952 скарбовий рік. У цім проєкті зараховано біліон долярів позички з Експортово-Імпортового Банку.

У проєктованих видатках замітна сума у висоті $115,000,000 на заморські праці для інформацій і освідомлення, дальше $32,000,000 на участь Америки в різних міжнародних організаціях і $145,000,000 на інші роди діянь департаменту стейту. Президент згадав тільки найширший засяг об'єднаної військової й економічної допомоги. Він заповів, що більша частина видатку зі згаданих сім і пів біліонів має йти на негайну розбудову „взаємних оборонних сил". Президент згадав, що Адміністрація Економічної Кооперації мусить бути продовжена поза 1951 рік.

ЗАХІДНІ АЛІЯНТИ ЗАПРОШЕНІ НА ЮГОСЛАВСЬКІ МАНЕВРИ

Беоґрад, 16. січня. — 21-го січня почнуться в Югославії великі воєнні вправи і на них були запрошені вперше військові представники Злучених Держав, Британії, Франції та інших західних країн. Маневри відбудуться в районі Сараєва, отже в місті, де почалася перша світова війна вбивством архикнязя Фердинанда. Оточене горами Сараєво призначене на евентуальну столицю Югославії під час війни, якщо б Беоґрад мав впасти в руки ворога. Запрошення західних представників на югославські воєнні вправи в теперішньому міжнародному напруженні — дає притоку до нових політичних спекуляцій.

УСПІШНИЙ АЛІЯНТСЬКИЙ ПРОТИУДАР В КОРЕЇ

ОСАН ЗНОВУ В АЛІЯНТСЬКИХ РУКАХ. — ВОРОГ ПАНІЧНО ВТІКАЄ З СУВОН. — АЛІЯНТИ 25 МИЛЬ ВІД СЕУЛ.

Токіо, 16. січня. — Аліянтські війська на західному фронті Кореї вчора перевели несподіваний і сильний протинаступ на сконцентровані там комуно-китайські сили, відкидаючи їх на північ на віддалення около 25 миль від Сеул та завдаючи їм знову величезних втрат. З'єднання аліянтської піхоти і танків, при сильній піддержці авіяції та артилерійського вогню, здобули знову міста Осан і Кумянґджанґ, а повітряна розвідка ствердила, що комуністи панічно втікають теж з древнього міста Сувон, віддаленого приблизно 15 миль на південь від Сеул. Авіяція градом бомб засипає спантеличеного ворога, густо встелюючи трупами шляхи його втечі. Американський протиудар наступив вчора власне в хвилині, як в цьому місці шість комуно-китайських армій очікували наказу до дальшого наступу. З аліянтського офіціяльного повідомлення про цю „розвідчу акцію в силі" виходило б, що вона теж була початком евентуального загального протинаступу аліянтів проти переважаючих комуністичних сил. Стверджується, що комуністи, які досі могли порушатися тільки під прикриттям ночі з огляду на нищівні атаки аліянтської авіяції, були заповільні, щоб могти використати негайно відступ аліянтів та продовжувати наступ. Теж на інших ділянках фронту аліянтські війська виконали ряд місцевих протинаступів, здобуваючи терен та завдаючи ворогові втрат. Вчорашні протинаступи аліянтів не вважаються ще початком нових подій на фронті, як радше їх передвісником. Це переконувало б, що аліянти не тільки думають залишитися в Кореї, як це ствердив вчора ген. Коллінс, але теж не думають тільки оборонятися. Метою вчорашньої акції вважається радше намагання вивести ворога з рівноваги. Впродовж вчорашнього дня знову виявила максимальну активність аліянтська авіяція, що держить ворога в лисячих норах впродовж цілого дня на фронті та завдає йому важких ударів в запіллі. Вчорашні дії авіяції були сконцентровані в районі Сувон та на шляхах ворожої втечі.

ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКА ПАРТИЗАНКА НА ПІВНІЧ ВІД ПАРАЛЕЛІ

Корея, 16. січня. — У фронтовому комунікаті сьогодні вперше офіціяльно повідомлено, що у ворожому комуністичному запіллі на північ від 38-мої паралелі діє сильна південно-корейська партизанка. Речник південно-корейської фльоти ствердив, що около 20,000 республіканських партизанів, озброєних короткою автоматичною зброєю та в контакті і при піддержці республіканської фльоти здовж побережжя, виконали вчора цілий ряд успішних нападів на ворога та його воєнні об'єкти головно в районі Гаеджу, на побережжі Жовтого моря, дещо на південь від комуністичної столиці Пйонґянґ.

НАКАЗ НОВОГО КОМАНДАНТА: ЗГОЛИТИ БОРОДИ!

Корея, 16 січня. — Першим наказом нового команданта Другої Дивізії, ген. Рофнера, до своїх вояків було: зголити бороди! Виявляється, що попередній командант, ген. Мек-Клор на Новий Рік був видав наказ, щоби всі вояки запустили собі різні типи борід для лекшої ідентифікації. Після 15 днів Друга Дивізія вже була бородата і кожний відділ мав іншу „моду", але найгірше було з тими, яким ці бороди цілком не хотіли рости, або не росли згідно з модою. На тему борід і тепер їхнього голення повстало вже багато жартів.

ПЕЙПІНҐ РОЗГЛЯДАЄ ПРОПОЗИЦІЮ ПЕРЕМИР'Я

Ню Делгі, 16 січня. — З комуно-китайської столиці Пейпінґу наспіло повідомлення, що уряд „дуже дбайливо" розглядає нові пропозиції перемир'я, видвигнені Об'єднаними Націями. В дипломатичних колах стверджується що „справи тепер виглядають дещо ліпше, ніж раніше".

ПРИЙМАЮТЬ ДОБРОВОЛЬЦІВ ДО АРМІЇ НА 21 МІСЯЦІВ

Вашинґтон. — Президент Труман доручив місцевим поборовим бюрам, щоб вони приймали асентированих уже юнаків, у віці 18—26 років, як добровольців, що мають служити 21 місяців, якщо вони самі зголосяться до військової служби, не вижидаючи аж їх покличуть. В поборових бюрах пояснюють, що цей розпорядок відноситься тільки до армії, бо тільки армія набирає обов'язково молодь до служби. Інші роди мають доволі добровольців без примусової бранки. Хто голоситься до служби в армії не як обов'язковий рекрут, а як цілком добровільно зголошений, він має служити чотири роки. Таких добровольців приймають тільки тоді, коли він ще не покликаний до асентирунку, отже заки ще має піддатися провірці здоровя. Точніші інформації в таких справах подають місцеві поборові бюра. Ідеться про пристосування організації збройних сил без накладання обов'язку, який однаково може прийти з часом.

КОЛО 70 БІЛІОНІВ НА САМІ ТІЛЬКИ ЗБРОЙНІ СИЛИ

Вашинґтон. — У своїм бюджетовім посланні президент Труман призначив дальших $60,971,000,000 на озброєння боєвих сил ЗДА. Президент має на думці тримати збройні сили і військові установи напоготові для війни, а теж зажадав повновластей заключити контракти на роботи, які можуть бути виконані щойно в дальшій майбутності. Він пригадав, що видатки від початку Корейської війни на самі тільки військові потреби досягнули досі $20,000,000,000, а до кінця бюджетового року 1952 треба ще буде додати $40,000,000,000. Видатки на збройні сили обраховані так, щоб можна було втримати 3,500,000 людей під зброєю, і більше ніж 80 частин в повітряних силах. Воєнна фльота має мати яких 500 боєздатних кораблів.

Оцей прелімінар видатків на збройні сили, це найбільший одноразовий військовий бюджет від воєнного року 1944. До кінця наступного скарбового року видатки на військо вого року видатки на військо дійдуть до висоти $115,000,000,000.

В АМЕРИЦІ

● **Новим головним медичним директором** Адміністрації Ветеранів назначений віцеадмірал Джол Т. Бун, пенсіонований лікар Білого Дому. Дотеперішній директор д-р Пол В. Маґнусон зрезиґнував з причини різниці поглядів, чи цивільні лікарі мають мати рішальний голос в адміністрації ветеранських шпиталів.

● **„Америка повинна озброїти Італію"** — таке домагання поставив конґресмен Алберт Морано з Пенсилвенії. Він уважає Італію за готову до оборони від комунізму.

● **Сліпа співачка, 22-річна Сейді Найт,** виступила вперше у неділю з своєю програмою в залі Таймс у Ню Йорку. Її прегарний сопрановий голос звернув увагу музичних критиків, які обіцяють їй справжню майбутність.

● **„Найтовстіший чоловік у світі"**, Бил Ветсел, помер у 57 році життя в Клейтони, у стейті Ню Мексіко. Він важився рік тому і мав 675 фунтів. Був високий п'ять стіп і вісім з половиною цалів, але мірив себе „об'ємом", який виносив у поясі шість стіп і вісім цалів.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ НАЛАДНУЄ СПІВПРАЦЮ

Ню Йорк, 16. січня. — З ініціятиви Метрополітального Комітету Ліґи Української Молоді Північної Америки відбулися тут вчора перші формальні збори, на яких були приявні представники молодечих організацій новоприбулих та на яких обговорено потреби і можливості співпраці дітей того самого народу, хоча і не в одній країні народжених та не в одній країні народжених та не в однакових обставинах вихованих. Збори, якими проводив голова Комітету Володимир Бакад, відбулися в незвичайно привітній і сердечній атмосфері і тільки підкреслили та вияснили це, що всі відчувають і знають: українська молодь в Америці, без огляду на місце свого народження, взаємно себе потребує та спільними силами може довершити великих діл і добитися великих успіхів. З молодечих організацій новоприбулих були заступлені Т-во б. Вояків УПА, ОДУМ, ПЛАСТ і СУМА. — Всі йшли собі взаємно назустріч і говорили „геф-напів". З великими симпатіями до новоприбулих з'ясовували цілі місцевої молоді Володимир Бакад, Данило Слободян, колишній голова Ліґи, та інші, тоді як і В. Дубняк та інші з неменшими симпатіями говорили про бажання співпраці від новоприбулої молоді. Під час нарад виявлено, що Комітет, подібно як і в минулих роках, — плянує влаштувати і в цьому році свій традиційний „Гомін України", в програму якого мала б увійти опера Катерина, як теж цілий ряд інших культурних виступів для американців, включно з телевізією і радіопрограмами. Представники новоприбулої молоді заповіли свою всецілу співпрацю.

ВОЛЯ І ДЕМОКРАТІЯ ПЕРЕДУМОВОЮ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ ДО ОБ'ЄДНАННЯ ЗІ СХІДНОЮ

Бонн, Німеччина, 16. січня. Західно-німецький канцлер д-р Аденауер, відповідаючи на комуністичні пропозиції щодо об'єднання східної і західної частин країни, заявив вчора, що бездискусійною передумовою такого об'єднання може бути тільки прийняття Східною Німеччиною західного способу життя, демократичних вольностей та респектування людських прав. Перебираючи ініціятиву в пропагандивному наступі в зв'язку з об'єднанням, — канцлер Аденауер твердив, що хоча Західна Німеччина праґне об'єднання, проте вона не може і не буде договорюватися з партнером, єдиним законом якого є поліція. Становище канцлера в цьому випадку піддержали беззастережно всі партії, за виїмком, очевидно, комуністів. В політичних колах вважається, що цей виступ закінчить остаточно комуністичні спекуляції на відчуження Західної Німеччини від аліянтів.

ФОРМОЗА ПРОТИ БУДЬ-ЯКОГО КОМПРОМІСУ З АҐРЕСОРОМ

Таіпеї, Формоза, 16 січня. — Речник національно-китайського уряду заявив сьогодні, що Формоза є проти будь-яких переговорів з комуністичними аґресорами, що вона не піде на жаден компроміс та буде оборонятися, в потребі тільки власними силами, без огляду на будь-яке угодовство західних потуг з комуністичним аґресором. Він твердив, що всі сили на Формозі рішені „або плисти разом з островом, або разом з ним втопитися". Уряд Чінґ Кайші побоюється, що у зв'язку з новими пропозиціями перемир'я комуністи можуть легко перехитрити аліянтів і хвилево „перемиритися" тільки на те, щоби захопити Формозу і опісля продовжувати свої підбої вже не тільки в Кореї, але й в цілій Азії.

ФРАНЦУЗИ ПРИПИНИЛИ КОМУНІСТИЧНИЙ НАСТУП В ІНДО-КИТАЮ

Ганої, Індо-Китай, 16. січня. — Сьогодні тут офіціяльно повідомлено, що минулої п'ятниці комуністичні сили В'єтмінга виступили вперше до одвертого бою та почали генеральний наступ проти французьких і в'єтнамських сил на цілому фронті на північних підступах до Ганої. Французькі і в'єтнамські сухопутні війська та авіяція ставлять запеклий спротив ворогові, що поніс великі втрати і вчора припинив наступ, не здобувши жадних теренових успіхів. Комуністичні сили на тому фронті оцінюються на 20 до 30 тисяч вояків, вишколених впродовж літа в Китаю та забезпечених модерною совєтською зброєю. У французьких військових колах вважається, що цей наступ був тільки намаганням відкрити „слабі місця" оборонців та що генеральний наступ комуністів, плянований тими самими стратегами, які почали війну в Кореї, ще наступить і до нього обі воюючі сторони приготовляються.

В СВІТІ

● **На досмертне ув'язнення засудив** німецький суд Ільзу Кох, відому „відьму з Бухенвальду", що брала участь у винищуванні і вбивствах націстських арештантів.

● **37 осіб,** включно з двома офіцерами, одним професором університету та одним журналістом, заарештували турецькі власті під закидом комунізму.

● **10,000 долярів нагороди** призначив норвежський уряд за вияснення таємниці зникнення народженого в Дітройт радієвого репортера Лайфорда Мура, що пропав безслідно в дні 10-го грудня м. р.

● **Грецький надзвичайний суд** — присудив до смертного покарання трьох болгарських агентів, схоплених негайно після переходу кордону.

● **Ген. Тейлор,** американський командант Берліна, вертається до Злучених Держав, щоб обняти „незвичайно важливий пост".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ КРОК

Нові позиції трьохчленного Комітету Перемир'я в справі припинення воєнних дій в Кореї й відбуття конференції для полагоди проблем Далекого Сходу, приняті Об'єднаними Націями, є в руках комуністичного китайського режиму в Пейпінґу. Надіються, що Мао, який уже двічі відкинув подібні пропозиції, тим разом — дещо поцеремонившись — їх прийме. Значить, переговори з ним відбудуться, якщо Москва не вважатиме потрібним їх розбити з боязні, що їх успіх причинився б до надто великого зросту авторитету і популярности Мао. Знов, Мао згодиться на переговори тільки тоді, коли матиме заздалеґідь приобіцяне місце в Об'єднаних Націях та вільну руку в справі Формози, яку він хоче забрати за всяку ціну.

Злучені Держави дали свою згоду на ці мирові пропозиції Об'єднаних Націй. Хоч американський уряд добре розуміє далекосяглі наслідки цього, зробив він це мабуть під впливом нарад премієрів країн Британської Спільноти Народів у Лондоні, де виходили з такого заложення, що треба бути „завжди готовим до обговорювання спірних питань і по дурному не припускати, що всякі змагання до забезпеки миру є виявом ,угодовости'."

Як же ж мається справа в цьому випадку? Маємо тут до діла з „угодовством", чи ні?

Сенатор Роберт А. Тефт, який є політичним мозком республіканців у Конґресі, вважає, що це є угодовство. Він дивується, як міг американський уряд дати на це згоду. Як ми вже раз зазначували, в поглядах Тефта є чимало такого, з чим ми не погоджуємося, зокрема щодо його відношення до справи оборони Европи та висилки американських військ на европейську територію. Одначе в цьому випадку не можна не признати йому правди. Ніякого миру з Мао не буде, як не буде його зі Сталіном. В той чи інший спосіб він забере цілу Корею. Самостійною вона не буде, як довго її сусідами будуть червоний Китай та СССР. Мао забере теж Формозу і зліквідує Чянґ-Кай-ші. Це повинно бути ясним для всіх, що рішились на цю „мирову пропозицію", яку сенаттор Тефт називає „угодовістю", кажучи, що він радше дав би згоду на відтягнення військ Об'єднаних Націй з Кореї, ніж допускати червоний Китай до цеї міжнародної установи та віддати йому Формозу. А що Москва вже рахує на свою базу на Формозі, пізнати по тім, як багато тепер пише „Правда" про цей острів, надіючись, що він скоро „звільниться" з-під ярма Америки та її „слуги" — Куомінтанґу.

В опозиції до цеї „мирової пропозиції" стоїть теж ген. Карльос П. Ромульо, делеґат Филипин в Об'єднаних Націях. Він слушно каже, що „історія повчає, що цей шлях веде до катастрофи", та що кожна уступка аґресорам коштом відступлення від принципів є тільки для них заохотою до дальших нападів. Ромульо твердить, що „міжнародний комунізм, який змагає до панування над цілим світом, використовує кожну таку слабість демократій і напевно використає її добре теж і тим разом". — Для Ромуля — це другий Мюнхен, а для д-ра Тсіянґа, який заступає в О. Н. націоналістичний Китай, це „продажа його країни, Кореї й Об'єднаних Націй".

Навіть якби не осуджувати аж так гостро Об'єднані Нації за цю нову „мирову пропозицію", то таки треба визнати, що тут мається до діла з дуже небезпечним і рисковним кроком, через який можна понести величезну моральну втрату, не осягаючи властивої цілі, себто миру на Далекому Сході.

Конвенція проти народовбивства міжнародним законом

Конвенція проти народовбивства, ухвалена Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй на сесеї в Парижі в грудні 1948 року, стала міжнародним законом минулого тижня, 90 днів після того, як її ратифікували 20 країн. Акт конвенції, що обов'язуватиме 10 років і може бути продовжений автоматично, якщо в тому часі жадна з договірних країн не виповість її, або якщоб на опорожнене місце приступила інша країна, зложений в архівах О. Н. і тепер творитиме базу для міжнародного відношення до масового злочину народовбивства, що його в найгрізніших формах занотувала історія наших днів.

Звичайно, було б наївністю думати, що сама конвенція вже припинить цей злочин або що потрапить притягнути до відповідальности та покарати його виновників. В обставинах міжнародного безправ'я, практикованого на світову скалю червоною Москвою, практичне значення такої конвенції сьогодні ще може рівнятися нулі. Як Об'єднані Нації можуть покарати злочин народовбивства в Совєтському Союзі, практикований головно в Україні від часу совєтської окупації і з однаковою силою продовжуваний сьогодні, як вони все ще безрадні навіть проти таких явних актів насильства, як совєтська аґресія на Далекому Сході та її безпосередня загроза на інших континентах? А, проте, ця конвенція все ж таки має без сумніву історичне значення та є характерним документом нашої доби. Її значення головно морального порядку та в аспекті майбутнього. Ці справи свого часу знаменито з'ясував голова УККомітету, проф. Лев Добрянський, зізнаючи в користь американської ратифікації того документу в сенатському підкомітеті закордонних справ. Проф. Добрянський тоді твердив, що хоча конвенція відразу, можливо, і не матиме практичного значення, проте її ухвала стане моральним законом, вона виразно підкреслить злочинний совєтський табор і демократичні зусилля проти нього, вона стане бодай осторогою для злочинців та дасть деяку надію на рятунок тим націям і групам, що народовбивством загрожені. Власне ця надія на рятунок та на міжнародну справедливість стала, покищо, головною ціллю конвенції.

В таких обставинах з жалем треба ствердити, що конвенція ще досі не була ратифікована американським Конґресом та що на ній ще досі немає американського підпису. Це тим дивніше, що власне Злучені Держави були одним з перших і головних авторів цеї конвенції в Об'єднаних Націях та хоча американський загал, на чолі з президентом Труманом та включно з великими робітничими організаціями, виступив недвозначно з піддержкою конвенції. Найбільшим її опонентом був тільки Союз Правників, що виступив не проти конвенції, як такої, але проти її правного оформлення. На цьому тлі виникли в Конґресі деякі противорічності, запропоновано деякі зміни і доповнення, що й перешкодило 81-шому Конґресові винести в цій справі кінцеве рішення.

Треба сподіватись, що новий Конґрес знову розгляне цю справу та поробить всі можливі заходи, щоби й американським підписом надати цій конвенції відповідного міжнародного значення і сили. Це лежить в інтересі Америки і всього волелюбного людства не менше, ніж і вся інша оборонна підготовка. Масові і жорстокі вбивства комуністами в Кореї американських полонених можуть надати тепер більше переконливої сили українським свідченням про масові совєтські вбивства у Вінниці та інших містах України.

Зброєння на довгі роки

Як секретар оборони Джордж К. Маршал зголосив у сенатській комісії поготівля плян Загальної Військової Служби і Вишколу, Злучені Держави перестали бути країною без постійної армії.. З ухваленням Конґресом закону про обов'язкову загальну військову службу — а такий закон певно перейде — Злучені Держави приєднуються до таких держав, які втримують армію для постійної оборони. Таким чином Америці прийдеться розпрощатись з 150-літньою засадою добровільної армії в мирних часах, мобілізації в часі війни, та перейти до системи, випробованої сторіччами в Европі й інших частинах світу, тобто до постійної гототости країни до боротьби за втримання незалежности й волі.

Зміни, які принесе введення обов'язкової військової служби, можна порівняти до тих змін, які прийшли з заведенням постійного особисто-доходового податку в Злучених Державах щойно в 1913 р. У часах перед першою світовою війною Америка була країною, в якій не було особистого податку від заробітків. До часів теперішнього виїмкового положення Америка не знала примусової бранки. Як постійний податок наложив тягарі на особисті приходи одиниць, так обов'язкова військова служба принесе обмеження на особисту волю громадян. З цим треба тепер американцям погодитися, хоч як це осоружне для загалу населення.

Не є виключене, що й це колись зміниться. Одначе, як важко подумати, що б громадяни звільнилися від раз заведеного особисто - доходового податку, так теж важко буде повернутися до стану безборонности, в якім найшлася Америка перед обома світовими війнами та теж і в теперішньому часі комуністичного імперіялізму.

Бувалі громадяни, які приїхали з Европи в Америку, зрозуміють легко переміну, яка відбувається на їхніх очах. Для інших це буде важче. Замість хвилевих бараків та часових військових установ і підприємств, прийдуть пляновані військові будинки, пляновані оборонні машини, нові гармати, велетенські літаки, небувалі швидкі кораблі, дивоглядні стрільна, а з цим нові харчові засоби, робітні для потреб вояків, просторі магазини для зброї й устаткування і найрізнородніші військові школи, майдани, споруди для витренування офіцерів та вояків. З цим ідуть шпиталі, медична служба, лябораторії, санаторії і т. ін., і т. п.

Нова оборонна політика потягне за собою потребу притягнення великої кількости молодих людей, які досі займалися всячиною, але не військовими чи воєнними справами. Але на те, щоб відірвати людину від її звичайного мирного зайняття і перевишколити її на фахового боєвика, треба не тільки часу і праці, але й фондів, фахових учителів, офіцерів, командантів, підручників, нових винаходів і т. д. Людський мозок, який досі працював над збереженням життя людини і над її удосконаленням, мусить тепер кинутися до завзятої праці в цілком протилежнім напрямі. З мирної продукції треба створити необмежену і незбагнену у своїм засягу воєнну машину.

До таких цілей мусить бути пристосована краєва економія. Будуть щораз нові податки. Бюджетове Бюро буде збільшене сотнями нових працівників. Видатки будуть іти на оборону країни не тільки перед закордонним ворогом, але й перед внутрішніми саботажниками, шпигами і ворожими агітаторами. Для охорони перед нападом з повітря мешканці Америки мусітимуть мати відповідні сховки. Для забезпеки великих міст треба буде утримувати спеціяльну зброю. Населення мусить бути готове до евакуації й мандрівки.

Усе те вказує на велетенську експанзію людського ума і фізичних сил.

Одначе година ще не вдарила. Небувалі приготування можуть бути тільки доказом спосібности вільної людини до відбиття ворога людства. Це приготування може стати пострахом для циніків з Кремля. Якраз цього демократії надіються і на це рахують.

Микола Чубатий.

Поступ та українська різдвяна традиція

Час різдвяних свят що року активізує серед американських українців справу святкування Різдва разом з американцями та цілим християнським світом за новим стилем, чи два тижні пізніше за старим календарем, вже тільки з росіянами. Для нових імігрантів це справа нова та не викликує здебільша упередження. Давним імігрантам відомо, що хоч на цю тему були вже в американсько-українській пресі десятки статтей то голосів, одні за, а другі проти, проте вона й досі не вирішена. Тих різних аргументів повторяти не буду, а ствердж у, що й американці знають Різдво за старим календарем, але ніхто його інакше не називає як тільки „Рошєн Крісмас". Чи нам бажано бути в очах американців теж і тут разом з росіянами це вже інша справа, але так є. Ми нераз самі заганяємо себе в російське ґетто і то без потреби. Тепер застановімся, про що властиво йдеться у цій справі, чи про збереження української різдвяної традиції, як частини властивої духовости українця, чи про старий, на два тижні спізнений календар; а дальше, чи ці дві справи мають зі собою якусь органічну лучність.

Прихильники з б е р і г а н н я старого пережитого календаря звичайно повторюють фразу, що „це наші свята", „ми святкуємо по нашому". В чім же ж ці „наші свята"? В українськім характері Різдва, чи в календарі на два тижні спізненім, що не має ніякого звязку з українським духом.

Слід признати, що багато в цім завинили також некритичні прихильники нового календаря, які знов думають, що новий календар конечно мусить нести зі собою розбрат з українською різдвяною традицією. Для прикладу вкажу на такий знаменний в цій справі факт. Один католицький часопис, прихильник нового календаря, оголошує церковні зарядження та побажання перед 25 груднем тільки в англійській мові з виразним зазначенням, що це для тих, що святкують Різдво за новим календарем. А два тижні пізніше той самий часопис проголошує подібні оголошення тільки в українській мові знов з виразним зазначенням, що це для тих, що святкують Різдво за старим календарем. Таким підходом згаданий часопис стверджує, що новий календар конечно мусить нести зі собою затрату української мови. Чи тим він сам не стає пропаґатором старого пережитку?

Новий календар не є менше наш, як старий; а старий не більше наш, як новий, коли зрозуміємо, що „наші свята", себто різдвяні свята, можна обходити на сто відсотків по нашому 25 грудня, а, навпаки, можна обходити 7 січня Різдво зовсім не по нашому, без сліду українських звичаїв та традицій.

Хто дрібку орієнтується в справах церковного календаря, той знає, що від перших віків християнства Різдво постійно було обходжене 25 грудня; під тою датою зазначене теж Різдво в наших церковних книгах. Коли ж нині це дехто, між ними й багато українців обходять Різдво 7-ого січня, то ясно, що це тільки помилкове рахування часу, незгідне з наукою про всесвіт або астрономію. Чому ця помилковість рахування часу має бути нашою українською, годі сказати.

Одно є певне, що не старий помилковий календар буде рішальним в утриманні української духовости в Америці, тільки зберігання нашої національної традиції, наших звичаїв, в цім випадку різдвяних звичаїв. На цю саме справу в нас звертається мало уваги, бо вся увага звернена на неістотну справу, на дату Різдва. А не в даті, **тільки в зберіганню українського різдвяного духа** наверствована кількатисячлітня українська традиція та культура.

Наша свята вечеря — це напевно церемонія з часів старших ніж християнство в Україні. Українська кутя-пшениця та мід — це дві основні поживи української землі, що їх стрічаємо ми у гробах українців так званої Трипільської культури, отже найменше з-перед чотирьох тисячів літ. Наш дід на покутті, це символ лучности живучої української ґенерації з предками. Відомо, що почитання предків це істотна признака народів старих культур, як китайців, гіндусів та других. Дванадцять страв на святій вечері це вже помішання християнської традиції про 12 апостолів, але теж передхристиянської, бо це дари 12 місяців року.

Коли б ми застановились глибше над ролею батька родини в цім різдвянім церемоніялі — цего доісторичного „господаря" та рівної йому приятельки життя „господині", де батько не деспот, але дружний, авторитетний провідник родини, потрібний для суспільного ладу, то ми викрили б основну риску соціяльного порядку українського народу, нашої власної демократії.

Вдумаймося в наш глибоко релігійний характер різдвяної церемонії, де батько перед святою вечерою проводить молитву за живих, за померших, за благо родини, а в останнім часі додавалося молитву й свічки світилося за вільну Україну, то ми щойно підійдемо до істоти в чому наше Різдво, а в чім не наше. Коли на Святий Вечір українська хата гомонить від прекрасних українських колядок, то тоді Різдво наше; немає їх, так воно не наше. Пригадаймо собі пахуче сіно на столі, а сіно або солома під столом, безжурна забава дітвори по святій вечері, людське відношення господаря до його тварин, тоді викриємо правдивого духа українського Різдва, „Юкрейнісн Крисмас Спирит". Не все із того різдв'яного церемоніялу можна виконати в Америці з такою докладністю як в Україні, але що можна, то це бережім і як шляхотний набуток вносім в американську культуру.

Чи для збереження українського різдвяного духа нам конечно треба бути в ґетті старого календаря разом з росіянами, що в береженню того, — як вони кажуть — „православного календаря" мають свої цілі церковного імперіялізму та московської виключности?

Отже не в Різдві на 14 днів спізненім істота, українського Різдва, а тільки, в збереженні старих українських різдвяних традицій!

Прихильники старого календаря нерідко ставлять за приклад жидів, що зберігають свій жидівський календар. Це порівняння оперте на повнім нерозумінню істоти справи. Жидівський календар це їх національний календар, це гордість, що їх нація живе вже понад шість тисяч літ і була одиноким народом на світі, що зберіг віру в одного Бога та став розсадником других монотеїстичних вір. Хто розумний зрікався б такої національної традиції? Інакше є зі старим спізненим календарем, він не означає ніякої ери в українській історії. Це непоступовий пережиток, який в християнськім світі поступово заникає.

Сінклер Люїс.

КНУТ АКСЕЛЬБРОД

2)

Він не лише пристосувався до свойого нового способу життя, але й шукав для нього ще й химерного викривлення. Одного разу став гукати на налякану кітку Принцесу: „Ах, та я ще мушу сьогодні вечором почистити зуби. Ціле життя їх чищу, і за кожним разом думаю, щоб якось викрутитись від цього". — Кнут відчував приємність, коли — прокидаючись школярем — ще й видумував школярські ґримаси. Він впевнено постановляв закінчити читати „Здобуття Мехіко" та почав читати легкі новелі, позичені з бібліотеки в Джералемон. Так він відкрив країну танків і легкого вина, чого він бажав усе своє життя. Він читав теж і господарські та історичні книги, але кожного вечора найрадше любив розсістися у кріслі з буйволових рогів з ногами на ліжку та Принцесою на колінах — і здобувати Зенду або закохуватись у Трілбі.

З-поміж романів він вибрав надзвичайно оптимістичну історію зі студентського життя в університетському місті Єйл, а саме про те, як то вартісний молодець сам „здобув собі шлях" у коледж, переміг співтоваришів, здобув Фі-Бета-Каппа і найбільше тішився, коли його кликали: „любий, старий шахраю".

Як наслідок читання цісі хроніки, десь около третьої години одного погідного ранку, коли Кнутові Аксельбродові було шістьдесят-чотири роки, він постановив, що піде у коледж. Ціле життя він про це думав. Чому не зробити цього?

Пробудившися вранці, він вже не був так рішучий, як тоді, коли клався спати. Побачив себе таким смішним: важкий, старий мужик між чисторукою молоддю — як запорошена тополя між золотими берізками. Продовж довгих місяців він грався і забавлявся цією думкою про велику мандрівку до вершка муз; продовж тих місяців він справді вірив, що всі студенти — за виїмком великих лінюхів — горять однією думкою, щоб отримати знання. Він уявляв собі і Гарвард, і Єйл, і Прінсетон, як старовинні сади з мармуровими святинями, перед якими великі гуртки грецької молоді розмовляли поважно про астрономію та зразкову державу. В його образах вони ніколи не повторяли кляс і не їли.

З тугою до музики, до книжок і до елеґантности — з такою, якої не зустрічається ніколи в найбільш амбітного хлопця, цей грубошкірий, степовий фармер присвятив себе красі та жадав неабиякої сили і витривалости від свойого старого віку. Він звернувся до коледжів по каталоги та книжки і вперто почав підготовлятися до коледжу. Знаходив неправильні латинські слова та фантастичности альґебраїчного неозначення. Це все не мало нічого спільного зі справжнім життям, яким він жив. Але він здобув це. Він вчився дванадцять годин у день, як колись трудився вісімнадцять годин денно на сінокосах. З історією та англійською літературою він мав порівняльно мало клопоту. Він знав уже багато з цих ділянок від свойого недавнього читання. Від сусідів — німців перейняв досить, щоб легко говорити по-німецькому. Цей нахил до студій почав повертатися до нього від того часу, коли він коротко був школярем сорок-п'ять років тому. Він вірив, що він справді повинен продовжати науку. Впевняв себе, що в коледжу — за дорогоцінною та приємною поміччю вчителів — він омине цього безуспішного шукання та нервового напруження, в якому жив.

Але нереальність того, чого він учився, розчаровувала його й він ставав змучений від цього нового змагання. Він не покидав науки головно тому, що все життя він не покидав важкої праці, хоч і не відчував у ній ніякої приємности. Та під осінь другого року цього ексцентричного життя він уже більше не вірив у те, що піде у коледж.

І тоді один рухливий, низький купець затримав його на вулиці в Джоралемон і запитав голосно про його студії на втіху цікавої товпи, що волочилася там на перехресті, під готелем.

Кнут замовчав, але був небезпечно злий. Він вчас пригадав собі, як то одного разу „поклав" свої злісні руки на лінивого робітника і як „в якийсь спосіб" зломилася каркова кість у того лінюха. Він лише мовчки завернувся і пішов пішком додому, — сім миль — ввесь час кип'ячи від злости. Він взяв Принцесу і — підчас того, як вона нявкала у нього на плечах — він почимчикував знову зустрічати захід сонця. Затримався у травистому ярі. Вдивився в якусь уявну пташку, якої в дійсності не бачив. Бавився своєю бородою. Нагло закричав:

— „Іду до коледжу! Це зроблю наступного тижня! Вірю, що пройду іспити".

Два дні пізніше він переніс Принцесу та своє хатнє устаткування до дому свойого зятя, купив собі новий циліндер, целюльоїдовий ковнірець і святкове чорне убрання, молився Богові цілу зазорену ніч і вкінці всів до поїзду до Міннеаполіс на дорозі до Ню Гейвен.

Задивлений крізь вікно поїзду, Кнут перестерігав себе, що міліонерські сини будуть строїти собі жарти з нього. Може, й будуть з нього глузувати. Він просив себе самого уникати цих синів злого духа та триматися свого власного народу — тих, що самі здобули собі шлях до науки. В Шікаґо він умлівав з великого страху від світляних блисків, що рухливе місто малювало на його очицях і від рівних колон авт, що — здавалось — чигають на нього. Він молився і біг до свойого поїзду до Ню Йорку. Вкінці приїхав він до Ню Гейвен.

Не так зі стриманою шорсткістю, як радше з увічливо запитливими бровами прийняв його Єйл, перевів через вступні іспити, які після спітнілого орання пером він здав, і знайшов йому співтовариша. Співтоваришем був спокійний, білявий товстун Рей Ґрібел, який передше учителював у Ню Інґленд і — здається — рішився на перевишкіл у коледжу тому, що думав потім отримувати більше грошей. Рей Ґрібел належав до тих людей, що розпихаються; він негайно дістав працю інструктора неприємного сина одного зі сталевих підприємців, а до столу приходив ще до видачі потрав.

Він був Кнутів головний знайомий. Кнут старався обдурювати себе самого думкою, що він любить цього товстуна, але Рей не зумів затримати своїх брудних рук здалека від душі цього старця. Він — як професійний виховник — розумів молодь і тому скоро пізнав теж і Кнута. А коли Рей відкрив у Кнута приховану любов затоплюватись у приємне, гарне письменство, він сказав переконливо:

Никон Немирон

Спогади про Максима Гехтера

(У 3-тю річницю його смерти про його зв'язки з д-ром Д. й І. Левицькими).

За редагованим професором І. Борщаком у Парижі журналом „Україна" подав Володимир Дорошенко на сторінках „Свободи" (ч. 225 з 28 вересня 1950) загальний огляд діяльности придніпрянського діяча й публіциста Максима Гехтера, що помер у Празі 25 грудня 1947 р. До цього огляду докину я короткий спогад про зв'язки покійного з пок. теж уже д-ром Дмитром Левицьким, першим головою УНДОвння, що помер у большевицькій тюрмі на засланні, та його дружиною, що за інформаціями винипезького „Нового Шляху" перебуває поміж невеличкою громадою українських скитальців на острові Цейльоні.

Про діяльність Максима Гехтера знав я з 1918 р. з нарису згаданого Вол. Дорошенка „Українство в Росії", що появився накладом „Союзу Визволення України" у Відні в часі першої світової війни. Від кінця 20-тих по кінець 30-тих років читав я його короткі огляди українознавчих видань на сторінках празьких „Працер Прессе" і „Слявіше Рундшав", підписані здебільша тільки ініціялами його імени й прізвища. Особисто познайомився я з Гехтером у лютому 1941 р. в хаті проф. Дмитра Дорошенка в Празі. Від професора ми вийшли оба разом і Гехтер, що недалеко мешкав, запропонував мені зайти до нього на коротку балачку.

Він цікавився долею згадованого др-а Дмитра Левицького, у якого дипломатичній місії до Данії Гехтер працював перекладачем. Я запитав його наскільки правдиве оповідання якогось нашого землячка Козія в одному польському журналі про дипломатичну діяльність Дмитра Левицького в некорисному для нього світлі й одержав від Гехтера відповідь, що це все злобна вигадка, бо др Дмитро Левицький був невинним совісний у виконуванні своїх обов'язків на становищі голови дипломатичної місії УНР за кордоном. Колиж довідався Гехтер, що я перебуваю на скитальщині в тому самому місті, що й дружина його колишнього шефа, просив мене розвідатися про її адресу й подати її йому.

Так сталося, що я після повороту з Праги найближчої неділі зустрів п. Іванну Левицьку, передав їй поклін від Гехтера й попросив її адресу для нього. „Він певно бідує, — сказала вона — як роздобуду грошей, пішлю йому". Я вважав, що мужчина скорше дасть собі раду від жінки і, щоб відвести Левицьку від її наміру, я сказав: „Я був у його хаті й не запримітив, щоб він мешкав надто бідно". (До речі Гехтер ще мене вгощав). І я сам думав помогти йому по мужеськи, пропонуючи йому співпрацю в складанні німецько-українського словника, коли я дістав на це оферту від одного німецького видавництва чужомовних словників. Гехтер погоджувався і я тільки вижидав формального контракту від цього видавництва. В початках червня 1941 р. подала мені п. Левицька 100 нім. марок, щоб я переслав їх Гехтерові, але не виявляв йому від кого. Я думав, що Гехтер навіть не питатиметься мене, думаючи, що це зачет на працю при словнику. Але коли він запитав мене від кого, я йому відповів: „Супроти мене Ви за ції гроші нічим не зобов'язані, споживайте спокійно їх і не допитуйтеся про Вашого добродія".

Було пару днів до німецько-совєтської війни. Я вибирався з міста свого дотогочасного побуту. Вийшовши ранком полагодити дещо в місті; вернувшись застав лист від Гехтера, який сповіщав мене, що він не може прийняти грошей, не знаючи від кого, тому висилає мені гроші назад. Моя господиня повідомила мене, що листоноша мав для мене більшу суму грошей з Праги і ще зайде до мене раз. На її здивування я сказав їй, щоб вона сказала листоноші, щоб він завернув гроші назад до Праги, бо я вже виїхав. А Гехтерові я відписав, щоб він в справі цих грошей не звертався більше до мене, тільки до п. Левицької. Не знаю, як остання приняла це моє виявлення тайни, але коли я в осені 1941 р. заїхав ще до того міста за своїми річами, вона через наших спільних знайомих здоровила мене, але зустрінути її й перепросити її, що я з огляду на настирливість Гехтера не міг далі таїти її добродійства, я не мав змоги. Гехтера зустрів я в половині квітня 1945 р. в приміщенні видавництва Юрія Тищенка в Празі, коли зайшов я туди, щоб відібрати свій рукопис, поданий раніше для надрукування в цьому видавництві. Тищенка я не застав, але з його поручення Гехтер звернув мені мій рукопис. В мене була тоді гарячка дальшої скитальщини й ми тільки побажали собі успіхів у дальшому житті. Тепер у третю річницю смерти Максима Гехтера подаю цей епізод мойого знайомства з ним як причинок до його характеристики для його майбутніх біографів.

ХТО СІЄ ДОБРО...

Написав Джон А. О'Брaєн, Д-р Філософії і Теології

(Якщо ми, американці, десь дозволяємо релігійну, чи расову нерівність — ми тим зразу ж даємо зброю до рук ворогів свободи. Ми посилюємо нашу країну і справу демократії, якщо ми стаємо вище різниць у релігії, расі чи національному походженні і дивимося один на одного просто як на людей, — так само як це було з двома чоловіками і одною жінкою, правдиве оповідання про яких ми тут подаємо. Ред.)

Щодня можна десь побачити приклад доброго ставлення і співпраці між людьми різних віровань та рас, тої співпраці, що будує нашу державу, але я не знаю кращого прикладу, як подія, що сталась 45 років тому в Брукліні, Ню Йорк.

Одного ранку в п'ятницю, в грудні 1905 року, Соломон та Естер Юберал відкрили свою маленьку крамничку на Мертл Евеню. Вони одружилися лише 3 місяці тому і Естер мала 15 років, а її чоловік 27. Невеличку суму грошей, що вони мали як одружувалися, Естер та Соломон витратили на крамничку. Першим покупцем, що прийшов до них цього грудневого ранку, був о. Джордж Каруана, молодий католицький священик з сусідньої церкви Святого Луки.

„Отче", — сказав Соломон, відпускаючи священикові крам, — „щось Ви виглядаєте сьогодні надто сумно!"

„А якже не сумувати," — відповів священик, — „наша церква має закритися..." І він пояснив, що коли він не дістане до наступного понеділка 500 долярів, щоб заплатити по закладній, то строк буде пропущений і церкву закриють. Парафія ж дуже бідна і навряд, щоб пощастило зібрати гроші.

І Соломон, і його дружина були жидівської віри, але думка про те, що католицька церква, — так само як будька інша церква, — може бути закрита через брак грошей, була йому нестерпна.

„Не журіться Отче," — сказав він, — „ми десь дістанемо гроші".

Коли священик вийшов з крамниці, Юберал звернувся до дружини: „Естер, давай-но свою обручку та подарунки, що ти дістала до весілля! Я заставлю їх, а згодом ми викупимо, тепер же ми матимемо 500 долярів, щоб дати священикові."

Естер погодилася на пропозицію чоловіка, той пішов до лихваря, але дістав лише 250 долярів за принесені речі. Тоді Соломон кинувся позичати гроші у родичів, просив, умовляв і врешті зібрав 500 долярів.

За церкву заплатили. Отець Каруана не знав як і дякувати і понад чотири роки приходив кожного понеділка до крамнички Юбералів, щоб сплатити частку свого боргу, аж поки не виплатив усе до останнього цента. Тим часом Естер викупила свої весільні подарунки, а господарство їх процвітало та зростало. Також пішли справи добре і в церкві Святого Луки. Роки йшли, а жидівське подружжя і католицький священик лишилися добрими друзями.

1919 року Отця Каруана покликали до Риму. Наступного року помер Соломон. Естер сама провадила крамницю і ростила своїх двох дітей. Ішли роки і Естер майже забула священика. Аж тут почалась Друга Світова Війна.

Родичі Соломона Юберала засипали Естер листами, прохаючи допомогти їм переїхати до Америки. Вона робила все можливе щоб вони дістали візи для переселення сюди, але скоро іміграційні квоти вичерпалися і жодний скиталець не міг більше приїхати. Але листи йшли далі. Естер звернулася за допомогою до Вашингтону і їй відповіли, що скитальці можуть їхати до Куби, якщо знайдеться якась відатна особа, яка підпише для них афідавіт.

Естер повернулась до Брукліна і попрохала священика, що тепер був у церкві Святого Луки; він дав їй рекомендаційного листа до Католицького Архиєпископа в Кубі та дав йому телеграму про приїзд Естер.

Коли вона висіла в аеропорті Гавана, хтось протягнув їй китицю троянд. Здивована Естер побачила, що перед нею стоїть католицький прелат і обличчя його здалося їй знайомим. Тоді він заговорив до Естер:

„Чи Ви мене не пізнаєте? Я той самий Отець Каруна, якого Ви знали в Брукліні 20 років тому..."

Він розповів їй, що тепер він є Архиєпископом Куби і буде дуже радий підписати афідавіти для родичів та друзів Естер.

За допомогою Архиєпископа понад 25 осіб, за яких прохала Естер, приїхали до Куби і там очікували на іміграційні квоти, щоб переїхати до Америки. Архиєпископ не тільки знайшов притулок для них, але давав їм їжу та одежу.

„Він надзвичайно турбувався за них," — сказала недавно Естер Юберал, — „він є найкраща людина, яку я будь-коли знала."

Звичайно, прекрасний вчинок, але можливо ще краща була та пожертва, що колись була принесена на вівтар церкви Святого Луки у Брукліні і на пам'ять якої був викарбований на вівтарі напис:

„В пам'ять нашого друга Соломона Юберала, який рятував цю церкву."

(Common Council: Стаття перекладена і надрукована за дозволом „Америкен Вікли".)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

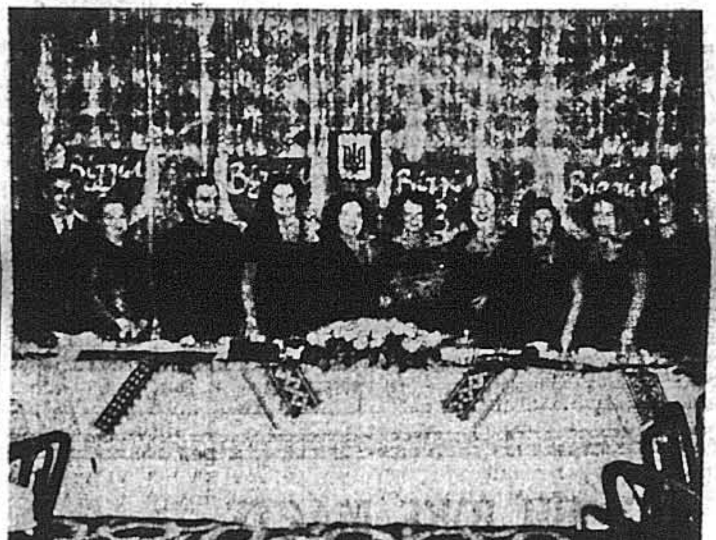
НЮ ЙОРК, Н. Й.

25-ліття Союзу Українок Америки в Ню Йорку

Заходом Окружної Ради Відділів Союзу Українок в Ню Йорку влаштовано в неділю 26 листопада 1950 р в готелі Брівурт Ювілейне Свято з нагоди 25-літнього існування СУА для провірення цієї праці яку виконали нюйорські відділи. По молитві, яку відмовив о. Рафаїл Мельник, ЧСВВ, голова Окружної Ради, п-ні Іванна Бенцаль, отворила ювілейні сходини згадкою про велику працю, яку вложено в цю будівлю, яку називаємо Союзом Українок Америки. Потім передала провід вечері-свята в руки п-ні Катерини Пелешок містоголови СУА, яка по привіті візвала присутніх пошанувати повстанням з місць та мовчанкою геройську смерть ген. Тараса Чупринки.

Концертову частину програми виконала по відспіванні „Гимну Союзу Українок" відома оперова співачка, п-ні Евгенія Мозгова-Винниченко, яка відспівала, між іншим, при акомпаніяменті на фортепіяні п-нни Олі Дмитрів М. Гайворонського „Думу", М. Стеценка „Вечірню пісню" і „Садок вишневий" М. Лисенка. На гавайській гітарі виконав п. Володимир Оседрєчук українських танок, а потім разом з панею Льонею Оседрєчук: Нітака Господи, Гаснуть зорі Маєва нічка (Л. Лепкого) та „Баркароля" (Офенбаха). Концертова програма була коротка, але добре виконана.

Довгий звіт про 25-літню діяльність прочитала п-ні Стефанія Абрагамовська-Грицко. Голова СУА, п-ні Олена Лотоцька говорила про працю на будуче, нав'язуючи її до тої сумної вістки з України, яка повідомила нас про смерть ген. Чупринки. Потім представила Ювілейний Комітет, до якого входили пані, відомі з народної праці, які є теж головами поодиноких відділів СУА нюйорської округи. Ними були: Іванна Бенцаль, Катерина Пелешок, Марія Марусевич, Емілія Корнат, Ева Корпало, Антонія Латишевська, Катерина Стефанович, Стефа Грицко (почесний член). Віддаючи пошану тим, що вділили, згадала ще окремо бл. п. Юлію Яремову, другу з черги голову СУА. П-ні Лотоцький, голові СУА, вручено потім срібний вінець за працю для СУА, а так само теж і п-ні Бенцаль, голові Окружної Ради. Генеральна секретарка СУА, п-ні Кекилія Гардецька згадала за боротьбу, яка ведеться на Рідних Землях, а в дальшу чергу за працю, яку вже зробив СУА та яку ще треба виконати, бо Звернення Воюючої України є звернене теж і до української жінки. Д-р Лука Мишуга говорив про те, як розуміє американська жінка свою ролю у цьому епохальному змаганні волі з неволею. Гарний спогад з дитячих літ про те, як його діткнули образки, що представляли голод в Україні, переповів о. Мельник. Адв. М. Гаврилко, голова Укр. Орг. м. Ню Йорку, дав признання жіноцтву за рівну участь в громадській праці. Потім покликувано ще представників таких організацій: „Дністер" Петро Кучма, гол. радний У.-Н. Союзу і п. Малетич, „Зоря": п. Ликтей і п. Єдиняк, „Згода": п. Франко. Зложено ще подяку п. Платонові Стасюкові за програму. Відчитано ще привіт від Американської Жіночої Федерації, а при кінці знято з президії ювілейну знимку.

З ЮВІЛЕЮ С.У.А. НЮЙОРСЬКОЇ ОКРУГИ.
Зліва направо: Адв. Микола Гаврилко, голова Українських Організацій міста Ню Йорку; Марія Марусевич, голова від. 3 СУА; о. Рафаїл Мельник, з укр. кат. церкви св. Юрія; Пелешок Катерина, голова від. 1 СУА; Іванна Бенцаль, голова Окружної Ради СУА; Стефа Абрагамовська-Грицко, почесний член СУА; Олена Лотоцька, Голова СУА; Ева Корпало, голова від. 8; Емілія Корнат, голова від. 4; Кекилія Гардецька, пресова референтка СУА.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Ювілей Українського Золотого Хреста

В неділю, 3 грудня м. р., святкував 8-ий Відділ УЗХреста ім. Олени Теліги в Клівленді свій 15-тилітній Ювілей.

Програма мала дві частини: концертову та бенкет.

В концертовій частині ми почули: вступне слово голови відділу п. Володимири Кавка, яка привітавши делегатів, членство і гостей завізвала приявних повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати св. пам'ять Патронки відділу сл. п. Олени Теліги, героїнь та героїв, які впали на полі слави в обороні України і померших членкинь відділу. Солідно опрацьований реферат делегатки Центральної Управи УЗХреста п. Др Галини Лащенко „Про ролю жінки впродовж всієї історії України та майбутні наші завдання", нанизаний живими споминами недавно пережитого в столиці України, Києві случаї приняли ентузіястично, довготривалими оплесками. Неодній з нас змальована бесідницею картина залишиться в пам'яті до смерти і за це ми жінки їй щиро вдячні! Семилітня Зоряна Кавка гарно деклямувала вірш Лесі Українки „Надія" і була нагороджена рясними оплесками.

Сильну деклямацію „У Храмі св. Юра" Б. Лепкого по-мистецьки передала п. Люба Гурко-Боднар. Оплески довго лунали на залі.

Поодинокі точки чергувались з виступами орхестри під управою п. Мирона Шияна. Оригінально звучали в'язанки патріотичних, стрілецьких та народніх пісень, головно в'язанка, що починалась мельодією „Ми зродились..." а кінчалась „Чуєш сурми грають...".

По закінченні концерту почався бенкет з традиційними голубцями — і орхестра, що вописувалась милозвучним репертуаром. Про працю відділу розповіла п. Марія Кукіз, незмінна секретарка відділу від самого початку, цебто від 15 літ (так представила її голова публіці!), подаючи точні дані і цифри. Починало працю всього 6 жінок-ентузіясток, які без відповідного досвіду ведені внутрішньою силою і керуючись вимогами хвилини і обставин, зробили багато. Правда не має в рекордах відділу багатотисячних оборотів, але зате є там записані сторінки чулими серцевими виявами любови до Рідного Краю та Тих, що там боролись за кращу долю обездоленого народу. Матеріяльна допомога для скорбних матерів св. п. героїв-революціонерів Біласа-Данилишина, посилки для політв'язнів, інвалідів а станньо для скитальців не дається міряти кальоріями чи центами, бо все з цим скромним добром впарі йшло тепле слово потіхи-розради, часто писане невправним письмом мозолистої руки. Опечалені Дружинниками на наших Вождів відчули теж нашу вдячність і прихильність. Не було такої події „в старому краю", щоб вона осталась без відгомону серед нас. В міру сил і спромоги ми вив'язувались з кожного обов'язку. Навіть тепер, коли нас не все хочуть розуміти ті, котрим ми посередньо чи безпосередньо помагали, відділ чи поодинокі членкині відділу продовжують свою самаритянську працю. Як приклад може служити п. Розалія Кокоць, котра виставила сама в рахунок відділу УЗХреста понад 50 ашурансів в помогла улаштуватися приїхавшим тут кругло сто родинам.

Основоположниці відділу в особах п.п. Олексик, Попович, Когут, Врнявло і інші дальше, неструджено і жертвенно працюють, хоч деякі з них вже мусять виховувати та виховувати в дома внучат. Коли ті матері-бабці виховують своїх нащадків в такому патріотичному дусі, ції наше майбутнє надійне! З огляду на пізну пору звітодавець-секретарка мусіла скоротити свій звіт а шкода, бо це звіт-хроніка цікава і повчаюча.

По здоженні привіту від Центральної Управи УЗХреста та відчитанні письма-привіту п. Бойко-Паламар (живе в Дітройт) слово взяла бувша голова відділу п. Марія Олексик, яка говорила щиро і зворушливо. Ясно і вірно змалювала ті труднощі, які мусіли поборювати вони-піонери, розгортаючи роботу на народній ниві в чужому середовищі. Це була важка праця — здавалось понад сили. Ми матері виховали дітей (п. Олексик виховала в патріотичному дусі 5 синів а з них один впав на полі слави під зоряним прапором америк. Армії в останній війні), дуже тяжко здобували кусок хліба та умсіли рештками сил класти перші підвалини під матеріяльні і духові будівлі, які ви новоприбулі застаєте готовими. Обов'язком вас, тей-внуків є вдержати здобуте та відповідно розбудувати. Зазивом до взаємної любови, вирозумілости та національної єдности закінчила п. Олексик свою глибоку змістом мову. Потім слідували привіти від ЦУ ОДВУ (як п. М. Бігун подав зворушливий епізод схоплений з життя на скитальщині, коли один із визначних діячів визвольного руху відчинив одержану від відділу УЗХреста з Клівленду різдв'яну пачку — дехто не видержав і втер сльозу на залі), від Товариства „Просвіта", Відділу УНСоюзу і гостей.

Ще коротке кінцеве слово голови, подяка за участь в Ювілею і гості виходять за столу, щоб в свобідних гутірках поділитись враженнями з свята.

Один з гостей так схарактеризував перебіг цього ювілею „скромно але торжественно!" — і це вірна оцінка.

ГІСТЬ

КОМУНІКАТ

В СПРАВІ ЗАКІНЧЕННЯ ЗБІРКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ЗА РІК 1950.

Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки на своєму засіданні дня 29. грудня приняла наступну постанову:

1.) Збірка Національного Датку на Український Народний Фонд за рік 1950 закінчується днем 31 січня 1951.

2.) Національний Даток за рік 1950 можна вплатити до У. Н. Фонду до дня 31 січня 1951. До того дня мають переслати всі громади, згл. організації, що улаштували в р. 1950 імпрези з приводу Свята Державної Соборности, Шевченківських Роковин, Листопадового Зриву та Жалібних Академій за Т. Чупринку, відповідні пожертви із прибутків цих імпрез.

3.) Звідомлення про вислід збірки Національного датку за рік 1950 буде предложене для обговорення на Річних Зборах всіх керівних органів УККА, які мають відбутися в днях 17 і 18 березня 1951 в Ню Йорку.

4.) Звідомлення Українського Народного Фонду буде видано окремою брошурою в м. березні 1951 та розіслано всім платникам Національного Датку і жертводавцям. В Звідомленні будуть опубліковані всі платники Національного Датку та всі жертводавці по стейтам із кожної місцевості та звіт контролі.

5.) Збірка Національного Датку на рік 1951 буде виписана окремим закликом до українського громадянства в Америці.

За Український Конгресовий Комітет Америки:

Заступник голови: **Дмитро Галичин**, Фінансовий Референт: **Др. Володимир Пушкар**, Касієр: **Йосиф Лисогір.**

Національний Даток складайте:

Ukrainian Congress Committee of AMERICA
P. O. Box 721 Church St. Annex
New York 8, N. Y.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА. — Тов. Молода Україна, від. 478, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в парафіяльній салі, 436 King St. E., в неділю, 21. січня, в год. 4. після полудня. Проситься всіх членів прийти на час і приведіть своїх знайомих та впишіть в члени УНС. **Увага:** Коли б не прибула відповідна кількість членів на час, то збори відбудуться одну годину пізніше і будуть правосильні. — **За уряд:** Н. Дашкевич, гол.; П. Фединчук, секр.

МИЛВОКІ, ВІС. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться в суботу, 20. січня, в годині 7-ій ввечорі, в церковній салі, 1231 Вест Скат вул. Проситься всіх членів і членниць, старших і молодших, місцевих і позамісцевих, прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Уряд на 1951 рік є вибраний такий: Т. Танін, предс.; К. Павляк, заст.; Т. Барсук, секр.; А. Панченко, заст.; М. Адамчук і Ева Стецик, контр. комісія; П. Стецик і Т. Барсук, надз. хворих. Дверника буде призначувати предсідник з присутніх членів на зборах. Збори Тов. будуть відбуватися кожного місяця в суботу по 15-тім. Довгуючих членів проситься прийти та вирівняти свої вкладки. — За уряд: Т. Танін, предс.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

CLEVELAND, OHIO. — St. Mary's Lodge, No. 112, will hold a special meeting on Sunday, January 21, 1951 at 1:00 p.m. in the St. Peter & Paul Church hall. All members are urged to come and remember to bring your dues to date. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Fin. Sec'y; M. Fedak, Rec. Sec'y.

ОМАГА, НЕБР. — Тов. Карпати, від. 356, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 20. січня, в год. 7. ввечорі, в домі п. Мих. Гошуляка при 100 Stamford Circle. На зборах буде звіт з діяльности Тов. за минулий рік та вибір управи на рік 1951. Присутність усіх членів обовязкова. — Виділ Тов. Карпати.

МИННЕАПОЛІС, МИНН. — Тов. Зап. Січ, від. 385, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в церковній салі, 312 6th Ave., N. E., зараз по Сл. Божій. Хто ще не є членом Союзу, тож має добру нагоду вступити в члени. Уряд на 1951 рік є: П. Федорців, предс.; И. Ковалів, кас.; И. Греськів, фін. секр.; Н. Руденський, рек. секр.

ГЕММОНД, ІНД. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 107, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 2:30 пополудні, в церковній галі. Проситься всіх членів прибути, бо є багато справ до полагодження і вибір уряду на рік 1951. — М. Віндас, предс.; о. П. Дармоць, скарб.; І. Матейчук, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 12-ій в полудне, в салі при 2250 В. Кортез вул. Проситься всіх членів прийти на збори. Довгуючі члени, коли не являться і не вирівняють своїх залеглостей, будуть суспендовані. — За уряд: І. Мегас, предс.; Д. Когут, секр.; П. Хомин, кас.

ЙОНГСТАВН, О. — Відділ 140 повідомляє, що збори відбудуться 21. січня, в церковній салі, 526 W. Rayen Ave., зараз по великій Сл. Божій. Всі члени повинні прийти на ці збори. Уряд на 1951 рік вибраний: С. Нановський, предс.; С. Роган, заст.; І. Кравець, секр.-кас.; В. Терлецький, заст.; Т. Нановський і В. Терлецький, контрольори; доглядачами хворих є урядники. Хворі члени мають дати знати про свою хворобу до предсідника або до секретаря відділу; інакше не будуть признані хворими. З відділовими справами належить удаватися до секр.: John Krawetz, 114 Smithsonian St., Girard, O. Phone 58362. — С. Нановський, предс.; І. Кравець, секр.-кас.

БОФАЛО, Н. И. — Бр. св. О. Николая, від. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в церковній салі, зараз по співаній Сл. Божій. Будемо викінчувати програму річних зборів у виборі уряду на 1951 рік, бо на річних зборах не викінчено. Проситься всіх члениць і членів взяти участь у цих зборах, та не забувати на свої обовязки. Подається до відома, що по зборах в другій половині місяця, урядники будуть урядувати в останні дві середи від год. 8. до 10. ввечорі. Також в кожну неділю по зборах полагоджуємо Союзові справи по співаній Сл. Божій в церковній салі при Fillmore & Oneida Sts. Просимо молодих і старших громадян та з нової іміграції вступати в члени У. Н. Союзу, щоби і вам так не трапилось, як тут уже було. — За уряд: І. Була, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Відділ 300 повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 21. січня в У. Н. Домі, 630 Мейпел Еве., зараз па Сл. Божій. Проситься всіх прибути на означений час, вислухати звіту уряду і контр. комісії за 1950 рік та вибрати уряд на 1951 рік і полагодити інші важні справи. — За уряд: В. Олексюк, предс.; Ф. Кавчак, секр.-кас.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Повідомляємо членів і члениць, що **річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 21. січня в Домі Відділів У.Н.С., 843 N. Western Ave., в год. 12-ій вполудне. Просимо всіх членів і члениць прибути бодай один раз в рік, щоби було з ким перевести річні збори. Урядники і контр. комісія дадуть звіт за минулий рік, опісля буде вибір уряду на 1951 рік. Тому всі прибудьте, бо крім виборів будуть полагоджені важні справи. — За уряд: И. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Подається до відома всім членам і членицям Бр. св. Василія Вел., від. 161, що на річних зборах вибрано такий уряд на 1951 рік: П. Вороновський, пр.; В. Папінчак, заст.; А. Дзюла, фін. секр.; І. Протиник, кас.; И. Литвин, рек. секр.; І. Тиро, І. Костик і В. Витяж, контрольори; М. Кудрич, управитель. Чергові збори відбудуться в суботу, 20. січня, в годині 7. ввечорі, у власній салі. На цих зборах буде звіт урядників і контролі з річного діловодства, тому обовязком є всіх членів, місцевих і позамісцевих, точно на означений час прибути. Також є інші справи до вирішення. Напоминаємо довгуючих членів вирівняти свої залеглости. — Уряд.

ЙОНГСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, з причини, що 14. січня був укр. Новий Рік. — М. Савчак, секр.

АКРОН, О. — Повідомляється всіх членів Бр. Сош. св. Духа, від. 295, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 1:30 попол., в церковній галі на розі Washington & Abel Sts. Обовязком кожного члена явитися на цих зборах, вислухати цілорічне звідомлення і взяти участь у виборі уряду на 1951 рік. Проситься теж привести зі собою як найбільше кандидатів до У. Н. С. — За уряд: П. Славич, предс.; О. Зепко, кас.; В. Пулк, секр., 133 E. Mapledale Ave., Akron 1, Ohio

ПЛЕЙНС, ПА. — **Річні збори** Бр. св. Андрея, від. 48, відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 2-ій пополудні, при 84 Н. Рівер Стр. Контроля відбудеться в суботу від 7-ої до 8-ої год. ввечорі. Проситься всіх прибути на збори, щоби кожний знав, як стоїть наш відділ, і буде вибір уряду на 1951 рік. — За уряд: А. Мазула, рек. секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться 21. січня зараз по Богослуженні в церковній салі на Мейпел Еве. Уряд просить усіх членів прийти на час. Буде касовий звіт, вибір уряду на біжучий рік і кілька інших справ до полагодження. — За уряд: М. Карабін, предс.; А. Дида, кас.; П. Сціленмй, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. И. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 2. пополудні точно, в парафіяльній салі, 305 Гудсон вул. Приявність всіх членів є конечна, бо є багато важних справ до вирішення. Уряд і контр. комісія дадуть звіт з діловодства за 1950 рік. Довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівняли свої залеглости. Уряд на 1951 рік вибраний такий: В. Колдайський, предс.; М. Рудий, заст.; А. Іванів, фін. секр.; Р. Пристай, рек. секр.; І. Войчук, кас.; В. Гранковський, заст.; Р. Шевчук, Г. Булавинець і П. Паснак, контр. комісія; І. Луцишин, надз. хворих. — За уряд: П. Паснак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, фін. секр.; Г. Булавинець, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому, 4655 Мартін вул. Просимо членів прийти на час. Уряд на рік 1951 є вибраний: В. Братусь, предс.; О. Буката, заст.; В. Білінський, кас.; А. Дяків, заст.; В. Бартош, фін. секр.; І. Василюк, рек. секр. М. Попик, І. Братусь і В. Козаченко, контр. ком.; С. Періжок і С. Липка, надз. хворих; Ф. Демко, А. Дяків і В. Братусь, дел. до У. Н. Дому; А. Заплітний і О. Буката, репр. до Федерації. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21-го січня, в год. 1-ій пополудні, в Укр. Галі, 74 Лаурел вул. Просимо всіх прийти на час. Буде звіт урядників і контролі за 1950 рік та вибір уряду на 1951 рік. Суспендовані члени повинні вирівняти свій довг. Старайтеся привести нових членів до У. Н. Союзу. — В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр-кас.

НАНТІКОК, ПА. — Тов. Вільна Україна, від. 319, повідомляє, що **річний мітинґ** відбудеться 21. січня в церковній галі о 2-ій год. Проситься всіх членів бути конечно присутними, бо буде вибір уряду на 1951 рік. — Я. Савчук, предс.; П. Пшек, кас.; Ю. Велґош, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, вибрано уряд на 1951 рік: Н. Заяць, предс.; Т. Гіль, заст.; Н. Пігура, фін. секр.-кас.; В. Бутковський, рек. секр.; М. Баран, І. Коцюба і Ф. Жарський, контроля; А. Мазур і П. Осьміловська, комісія хворих. Збори будуть відбуватися в третю неділю в місяці. Наступні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 3:30 попол., в У. Н. Домі. — В. Бутковський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 21-го січня, в год. 6 ввечорі, в У. Н. Домі, 181-183 Fleet St. Проситься членів, особливо нових, точно платити свої вкладки, бо інакше, згідно з ухвалою річних зборів, будуть суспендовані, бо відділ досить потерпів через плачення за довгуючих членів вкладок. — В. Плечонь, предс.; І. Баранік, кас.; І. Грабар, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх членів, що загальні **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 2. пополудні, в льокалю У. Н. Дому, 237 Говп вул. Присутність всіх членів обовязкова, бо буде звіт контр. комісії за 1950 рік і вибір уряду на 1951 рік, та інші важні справи, які мусять бути полагоджені на річних зборах. — В. Лелет, предс.; П. Головачук, фін. секр.; А. Ткачук, кас.; М. Котіс, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. — Тов. Жидачів, від. 393, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться 21. січня в домівці Золотого Хреста, 423 East 9th St. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої довги. Буде звіт уряду і контролі та вибір уряду на 1951 рік. — За уряд: Дубик, предс.; Литвин, секр.; Савчук, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. — Повідомляється членів відділу 204, що **річні збори**, замість 20-го, відбудуться 27. січня, точно в год. 8-ій ввечорі, в галі 334-336 Іст 14. вул. Обовязком членів прийти на ці збори, вислухати звіту уряду і контр. комісії та вибрати уряд на біжучий рік. Зокрема прохаємо нових членів, щоби свої членські вкладки платили на галі кожної суботи від 7. до 9. ввечорі, а не чекали, що хтось прийде до хати та сколектує; в нас нема можности висилати колекторів. — За уряд: П. Марко, предс.; В. Гасій, секр.; А. Марко, кас.; А. Вакуменко, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. — Тов. „Свобода", від. 194, повідомляє, що дорічні загальні збори відбудуться в суботу, 27. січня, в год. 5-тій після полудня починаючи, в домівці Тов. при 12 Ст. Маркс Пл. побіч 3. Аве. на 3. поверсі з таким порядком нарад: 1. Відкриття зборів. 2. Вибір президії зборів. 3. Прийняття протоколу з попередніх загальних зборів. 4. Звіти управи. 5. Звіт контр. комісії. 6. Дискусія над звітами. 7. Звільнення управи (абсолюторія). 8. Вибір управи, контр. комісії і тростисів. 9. Внесення і побажання. Прохаємо всіх членів взяти участь в цих важних зборах, зокрема тих, які не мали змоги відвідувати наші місячні збори. Від активности членів залежить доля Тов. і його значення для громадянства та самих членів. — За управу: д-р Я. Падох, гол.; В. Никифорук, фін. секр.

БАЛТІМОР, МД. — Тов. ім. Івана Франка, від. 337, відбуде **річні збори** в неділю, 21. січня, зараз після Сл. Божої, в салі укр. катол. церкви, 524 S. Wolfe St. Управа просить всіх членів прибути і також принести місячні вкладки. — Від. уряд.

ОЛИФАНТ, ПА. — **Річні збори** Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбудуться в неділю, 21. січня, зараз по співаній Сл. Божій, в парафіяльній укр. школі, кімната ч. 3. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів обовязково бути присутними на зборах та вислухати звіт уряду і контр. комісії і вибрати уряд на 1951 рік. — Уряд.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, подає всім членам до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 4:30 пополудні. Проситься всіх членів прийти на означений час. На річних зборах вибрано такий уряд на 1951 рік: І. Климишин, предс.; Г. Березяк, заст.; А. Деркач, кас.; Олива, заст.; М. Куба, секр.; С. Деркач, Олива і І. Колтонюк, контроля. — М. Куба, секр.

ГРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. — Тов. Любов, від. 143, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 2. пополудні, в Українській Галі. Буде вибір уряду, тому всі члени повинні прийти на збори. — А. Л.

ГУДСОН, Н. И. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476, дає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що **річні збори** відбудуться в неділю, 21. січня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній галі, Савт Секонд Партішен вул. Буде фінансовий звіт уряду і контр. комісії за минулий рік та вибір уряду на 1951 рік. Тому обовязком кожного члена бути на цих зборах. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 12:30 пополудні, в домі Тов. У. А. Горожан, 847 Норт Френклін вул. Проситься членів прибути на ці збори, де одержите гарний календар У.Н.С. за одного доляра. Пригадується членам, котрі платять річно, щоби прийшли і зпалатили, бо інакше їх вкладки будуть змінені на місячні. — С. Чорномаз, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє своїх членів, що на річних зборах 13. січня вибрано такий уряд на 1951 рік: Н. Манорек, предс.; М. Курило, кас. і фін. секр.; І. Сосульський, рек. секр. Збори будуть відбуватись як і попередно. Адреса фін. секр.: 266 Barrow St., Jersey City, N. J.

ЙОНКЕРС, Н. И. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 21. січня, в салі Укр. Клюбу, 13 Washington St., в год. 2. попол. Просимо явитись і вирівняти свої вкладки. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Уряд Тов. на 1951 рік є: Н. Мазур, пр.; Н. Кіндзерський, заст.; В. Мандзій, фін. секр.; П. Гарасимів, рек. секр.; тростіси М. Фатюк і Г. Скробач; надз. хворих Н. Лозюк і М. Романишин. — В. Мадзій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — **Річні збори** Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 20. січня. З огляду на це, що ввечорі того дня відбудеться концерт, збори зачнуться в год. 6. ввечорі. Біжучі справи буде полагоджувати секретар від 4:30 пополудні. — Уряд.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. ім. А. Вончевського, від. 10, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. січня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на збори. На річних зборах вибрано такий уряд на 1951 рік: Г. Рубас, предс.; В. Глива, секр., 15 Bridgeport Ave., Shelton, Conn. Tel. 4-8046.

ВЕСТ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — **Річні збори** Тов. Згода, від. 62, відбудуться в неділю, 21. січня, в год. 3. пополудні, в домі секретаря, 6009 Yocum St. Обовязком кожного члена прибутя, бо маємо важні справи обговорити і буде вибір уряду на 1951 рік. Приведіть своїх знайомих і впишіть їх до Союзу. — За уряд: С. Староста, предс.; В. Відей, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. Зап. Січ, від. 234, відбудуться 20. січня точно в год. 8. ввечорі в салі У. Н. Дому, 214-216 Фултон вул. Проситься всіх членів прибути на ці збори в означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Урядники і контр. комісія зложать звіти зі своєї діяльности за 1951 рік, почім буде вибір уряду на 1951 рік. Члени, котрі ще не вписалися до місцевої каси на запомогу хворих, нехай прийдуть і впишуться. Наша каса за 50 центів місячної вкладки в разі членської хвороби платить 6 дол тижнево протягом 6 місяців і 100 дол. вразі смерти члена. — За уряд: П. Сташко, предс.; В. Федію, кас.; С. Могила, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

П. П., Гемтремк, Миш. — Таких випадків є більше. ЗУАДКомітет — як і інші подібні організації — роблять заходи в Вашинґтоні, щоби була дана така інтерпретація нового іміграційного закону, щоб ця категорія ДП могла бути допущена до Злучених Держав. Доки це не станеться, американські консулі в Німеччині не дадуть дозволу. Це відомі речі й проголошення листа тут нічого не вияснить, ні справі не допоможе. Це є одинока перешкода, через яку є найбільше тепер труднощів, але тут мусить сказати своє слово сам уряд, який має у себе зажалення у цій справі, а теж меморандуми.

ПОДЯКА

Дозволяю собі на цьому місці зложити щиру подяку п. д-р **Кіналеві Василеві** в Йонкерсі, за безкорисне вилічення мене з довготревалої хвороби.

З цієї нагоди складаю на Наукове Тов. ім. Шевченка в Ню Йорку $12.00, а д-р Кіналя нехай Бог благословить за Його добре серце.

Грицак Трофим
Йонкерс, Н. И.

ТАРЗАН, ч. 2512. У лапці

THE MOLE'S DOOR WAS STUCK FAST, AND WITH ALL INNES' STRENGTH, HE COULD NOT BUDGE IT.

"RUN, PERRY!" INNES SHOUTED. "WE'LL HAVE TO TAKE TO THE TREES!"

"CLIMB, PERRY!" CRIED INNES. "CLIMB FAST, MAN!"

THE GREAT BEAST WORKED ITS HUGE PAWS UP THE TRUNK BENDING IT SLOWLY TOWARD THE GROUND.

HOGARTH

Двері мола були замкнені сильно і вся сила Іннеса не помогла йому їх відкрити.

„Тікай, Перрі!" — кликнув Іннес. „Ми мусимо вискочити на дерево".

„Спинайся, Перрі!" — крикнув Іннес. „Чоловіче, лізь угору швидко!"

Великий звір запустив свої пазурі в пень дерева, нагинаючи його наділ.